

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามบทบาทความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมและรายด้าน และเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 49 คน ครูผู้สอน จำนวน 223 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2549 : 7)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ทุกอำเภอ ที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนขนาดเล็กใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40) ได้ผู้บริหาร จำนวน 43 คน ครูสายผู้สอน จำนวน 142 คน แล้วนำแต่ละกลุ่มตัวอย่างเทียบสัดส่วนจากประชากรแต่ละอำเภอ

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
บึงกาฬ	19	16	83	53	102	69
พรเจริญ	4	4	19	12	23	16
บึงโขงหลง	5	4	29	19	34	23
เซกา	12	11	58	37	70	48
ศรีวิไล	4	4	13	8	17	12
บุ่งคล้า	5	4	21	13	26	17
รวม	49	43	223	142	246	185

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น โดยปรับปรุงจากกรอบแนวคิดบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนของทรัสต์ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 92-93) สอบถามเกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ตามแนวคิดของทรัสต์ ดังนี้

1. การพัฒนาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษา
2. การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ
3. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเกิดจากการวิจัยและการพัฒนา
4. การดำเนินงานวิชาการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา
5. การจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบาย
6. การประเมินผลโครงการทางวิชาการของสถานศึกษา

7. การติดต่อสื่อสารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นระบบและได้มาตรฐาน
8. การจัดกิจกรรมทางสังคมของนักเรียน
9. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชาวปัญญาของนักเรียน
10. การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อตกลงในการแก้ปัญหาของสถานศึกษา
11. การนิเทศงานในสถานศึกษา

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อสอบถามบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2550 มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

- 2.1 ศึกษากรอบแนวคิด เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนทั้งเอกสารอื่น ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ
- 2.2 สร้างเครื่องมือฉบับร่างตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด
- 2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถาม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการเสนอแนะ
- 2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความครอบคลุมความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของรูปแบบสอบถาม (Format) และการใช้ภาษา (Wording) เพื่อให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ดังนี้
  - 2.4.1 นายประหยัด คามตะศิลา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องทางด้านโครงสร้าง
  - 2.4.2 นายสุรเวท สุกทน กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนของการใช้ภาษา
  - 2.4.3 นางสาวนารี สีนแสง ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) ครู คศ.2 โรงเรียนยางคำพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมทางการกำหนดค่าทางสถิติ

2.5 นำเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจและแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 49 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.6 นำเครื่องมือวิเคราะห์หาคุณภาพ ดังนี้

2.6.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ T-test คัดเลือกข้อที่มีค่า t เข้าเกณฑ์ คือ 1.75 ขึ้นไป โดยคัดเลือกรายข้อที่มีค่าสูงสุดลดหลั่นลงมาได้จำนวน 60 ข้อ ที่มีค่าตั้งแต่ 2.17 – 4.50

2.6.2 หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

2.6.3 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริงแล้วนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขออนุมัติหนังสือนำส่งเครื่องมือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยถึงผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กที่มีกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

2. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พร้อมหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยถึงผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง

3. การจัดเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บด้วยตนเองตามกำหนดวันเวลาที่ตกลงกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาตรวจความสมบูรณ์ จากการส่งแบบสอบถามไปจำนวน 185 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 185 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่และวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายในตารางที่ 2

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า การแจกแจงความถี่ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทั้งโดยรวมและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. กำหนดเกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีระดับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีระดับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการมาก
2.51 – 3.50	มีระดับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการปานกลาง
1.51 – 2.50	มีระดับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการน้อย
1.00 – 1.50	มีระดับบทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 หาค่าจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม โดยใช้ t - test

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานคือ t-test แบบ Independent